

Tutkimuslupa

Asianumero: MH 3261/2023

Lupaviranomainen

Metsähallitus
Osoite: Ratatie 11, 01301 Vantaa
Yritys- ja yhteisötunnus: 0116726-7
kirjaamo@metsa.fi

Käsittelijä(t)

Yhteyshenkilö(t)

Hakija

Helsingin yliopisto, 0313471-7
Osoite: PL 3, 00014 HELSINGIN YLIOPISTO

Hakemus

21.02.2024, sähköpostitse

Tutkimusaihe: Pienilmaston yhteys uhanalaisen kasvilajin esiintymiseen, runsauteen ja lisääntymismenestykseen Ylitornion Romppailla ja niiden ympäristössä

Jatkotutkimuslupaa haetaan olemassa olevaa pienilmaston ja kasvillisuuden mittausverkoston laajentamiseen Ylitornion Romppailla. Mittaukset ovat osa laajempaa kokonaisuutta, jossa tarkastellaan pienilmaston yhteyttä uhanalaisen kasvilajin esiintymiseen ja runsauteen eri puolilla Pohjois-Suomea. Tutkimukseen aiemmin myönnetyt Metsähallituksen luvat 127237, 124046, 127132 ja 124165.

Kenttämittaukset

Laajennuksen avulla pyritään selvittämään, millaisia lajistollisia ja pienilmastollisia eroja paikkojen, joissa neidonkenkä esiintyy ja ei esiinny, välillä on.

Pienilmastoa mitataan tutkimuspisteillä Tomst-mittareilla tutkimusjakson ajan. Uhanalaisen kasvilajin ja muiden kasvilajien runsautta mitataan tutkimuspisteillä 10 m x 10 m alueella. Tutkimuksen päätyttyä laitteet kerätään pois, eikä maastoon jää pysyviä merkkejä. Tutkimuksesta ei aiheudu haittaa tutkimuslajeille.

Nyt lupaa haetaan mittausverkoston laajentamiseen niiden paikkojen osalta, joissa uhanalainen kasvilaji ei esiinny. Tutkimuspisteitä on tarkoitus perustaa (25 kpl) paitsi Romppaille, myös niiden läheisyydessä oleville muille valtion omistamille maille. Lisäksi haemme lupaa haetaan tarkempien mittausten tekemiseen uhanalaisen kasvilajin yksilöiden ominaisuuksista, kuten lehden ja kukinnon koosta. Tiedon avulla pyritään selvittämään, miten pienilmasto vaikuttaa uhanalaisen kasvilajin yksilöiden elinkelpoisuuteen. Mittaukset eivät heikennä kasvien elinkelpoisuutta. Lisäksi työryhmä hakee lupaa pidentää tutkimusjakson aikaa 31.9.2027 asti.

Tutkimuksessa käytettävä laitteisto

Tomst-mittalaitteet ovat noin 30 cm korkeita loggereita, jotka mittaavat maaperän kosteutta ja lämpötilaa sekä ilman lämpötilaa. Mittarin vihreä osa työnnetään maahan ja valkoinen osuus jää noin 15 cm maanpinnan yläpuolelle. Maahan työnnettävän osan pituus on 20 cm ja se on läpileikkaukseltaan suorakaiteen muotoinen (3 mm x 15 mm). Laite jättää siis erittäin pienen jäljen maaperään. Laitteet ovat säänkestäviä.

Tutkimuksen laajempi merkitys

Uhanalainen kasvilaji on yksi lajeista, joiden suojelemiseen Suomi on sitoutunut Euroopan Unionin luontodirektiivin kautta. Jotta uhanalaisen kasvilajin säilyminen voidaan turvata, tulee ymmärtää sen vähenemisen taustalla olevia tekijöitä, joita voivat olla pienilmastossa tapahtuvat muutokset, jotka puolestaan voivat liittyä ilmastossa ja maankäytössä laaja-alaisemmin meneillään oleviin muutoksiin. Tutkimuksen tuloksia voidaan käyttää uhanalaisen kasvilajin suojelun tehostamiseen, mutta niiden avulla voidaan myös ymmärtää yleisemmin, miten ilmastossa ja maankäytössä samanaikaisesti tapahtuvat muutokset vaikuttavat kasvilajien säilymiseen.

Yhteenveto

Tutkimus- ja liikkumislupaa haetaan uhanalaisen kasvilajin esiintymispaikoille ja niiden ulkopuolelle Ylitornion Romppaille ja niitä ympäröiville valtion omistamille alueille alla olevan työryhmän jäsenille sekä vielä nimeämättömille tutkimusavustajille. Kaikki tutkimus toteutetaan niin, että toimet 1) eivät aiheuta häiriötä rauhoitetuille tai muun erityisen suojeluarvon lajeille tai geologisesti merkittävillä kohteilla ja 2) minimoivat kaiken häiriön, kulumisen ja jäljen tutkimuspisteillä ja niiden läheisyydessä. Kartoitukset ovat välttämättömiä sekä neidonkengän tulevaisuuden turvaamisen, että ilmastonmuutoksen ja maankäytön yhteisvaikutusten ymmärtämisen kannalta.

Tutkimuksen päätyttyä aineistot avataan koko tiedeyhteisön ja yhteiskunnan käyttöön,

lukuun ottamatta uhanalaisten lajien tai populaatioiden tarkkoja sijaintitietoja.

Päätös

Lupa myönnetään hakemuksen mukaisena.

Luvan sisältö, lupa-alue ja voimassaolo

Metsähallitus myöntää luvan tutkimusloggereiden asentamiseen 25 paikalle Ylitorniolle Palorompaan lehtojensuojelualueelle ja Tuorerommaksen soidensuojelualueelle sekä niiden läheisyyteen valtion omistamille alueille tutkimusluvan liitekartan mukaisesti. Soidensuojelualueen ja Metsähallituksen liiketoimintojen hallinnassa olevan alueen osalta kyseessä on maanomistajan suostumus ilman valitusoikeutta.

Tutkimuspisteiden paikkojen koordinaatit tulee ilmoittaa Metsähallitukselle ja Metsähallituksen liiketoimintojen hallinnassa oleville alueille sijoitettavat tutkimuspisteet tulee merkitä tarkoituksenmukaisella tavalla maastoon. Yhteyshenkilönä Metsähallituksen liiketoimintojen hallinnassa olevien alueiden osalta on Metsätalous Oy:n aluepäällikkö.

Mittaukset ovat osa laajempaa kokonaisuutta (aiemmin myönnetty Metsähallituksen tutkimusluvut 127237, 124046, 127132 ja 124165), jossa tarkastellaan pienilmaston yhteyttä uhanalaisen kasvilajin esiintymiseen ja runsauteen eri puolilla Pohjois-Suomea.

Tutkimuksessa laajennetaan mittausverkostoa sellaisille paikoille, joissa uhanalaista kasvilajia ei esiinny, jotta saataisiin selville paikkojen välisiä lajistollisia ja pienilmastollisia eroja. 25 tutkimuspisteelle asennetaan noin 30 cm:n pituiset Tomst-mittalaitteet jotka mittaavat maaperän kosteutta ja lämpötilaa sekä ilman lämpötilaa. Mittarin alaosa työnnetään maahan ja yläosa jää noin 15 cm maanpinnan yläpuolelle. Maahan työnnettävän osan pituus on 20 cm ja se on läpileikkaukseltaan suorakaiteen muotoinen (3 mm x 15 mm).

Lisäksi uhanalaisen kasvilajin ja muiden kasvilajien runsautta mitataan tutkimuspisteillä 10 m x 10 m alueella.

Alkaa: 15.05.2025

Päätyy: 30.09.2027

Tutkimusalue on esitetty liitteessä 1.

Lupa koskee luvan saajan lisäksi seuraavia henkilöitä, ks. liite 2.

Lupa tulee voimaan valitus- ja tiedoksisaantiajan jälkeen. Lupa tulee lainvoimaiseksi aikaisintaan valitusajan päätyttyä, mikäli siitä ei ole tehty valituksia. Valitusaika on 30 päivää päätöksen tiedoksisaannista. Jos päätös on annettu tiedoksi sähköisenä viestinä, katsotaan päätöksen saajan saaneen asiakirjan tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä.

Lupa voidaan peruuttaa, jos sen ehtoja ei noudateta.

Lupapäätöksen perustelut

Maaperän vahingoittaminen Palorompaan lehtojensuojelualueella on kielletty. Metsähallitus voi kuitenkin myöntää tähän luvan tutkimustarkoituksessa (lehtojensuojeluasetus 503/1992). Hakemuksen mukainen toiminta on asetuksen tarkoittamaa tieteellistä tutkimusta, jonka tuottamaa lisätietoa voidaan hyödyntää mm. uhanalaisen kasvilajiston suojelussa.

Arvio luvan mukaisen toiminnan vaikutuksesta Natura 2000 -arvoihin

Metsähallitus katsoo, ettei luvan ehtojen mukainen toiminta merkittävästi heikennä Romppaiden Natura 2000 -alueen (FI1302107) suojeluperusteena olevia luonnonarvoja.

Lupaehdot

Romppaiden alueella on runsaasti suojellisesti arvokasta kasvillisuutta. Loggereita ei saa asentaa uhanalaisten, rauhoitettujen tai luontodirektiivin IV ja II liitteiden kasvilajien esiintymille.

Kaikki tutkimusvälineet pitää kerätä pois maastosta lupa-ajan loppuun mennessä.

Luvan saajan on noudatettava näiden ehtojen lisäksi luonnonsuojelualueen rauhoitusmääräyksiä. Luvan saaja vastaa siitä, että myös muut tutkimukseen osallistuvat henkilöt noudattavat näitä.

Alueella tulee liikkua niin, että vältetään kasvillisuuden turhaa talleantumista ja maaston kulumista. Tarpeetonta häiriötä luonnolle ja alueen muille käyttäjille tulee välttää.

Tämä lupa ei oikeuta luonnonsuojelulain perusteella rauhoitettujen lajien keräämistä, pyydystämistä, tappamista tai häiritsemistä (LSL 70 § ja 74 §). Näiden lajien osalta näytteenotto edellyttää tämän luvan ohella elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lupaa (LSL 83 §).

Luonnonsuojelulain 78 § ja 87 § mukaan luontodirektiivin liitteessä IV (a) mainittuihin eläinlajeihin tai liitteessä IV (b) mainittuihin kasvilajeihin kuuluvia yksilöitä ei saa pitää, pitää hallussa, kuljettaa, myydä, vaihtaa eikä tarjota myytäväksi tai vaihdettavaksi. Näiden lajien osalta näytteenotto edellyttää tämän luvan ohella elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lupaa (LSL 89 §).

Aktiivihavainnoinnin yhteydessä saa kerätä näytteitä ainoastaan lajinmäärittystä varten tai museonäytteeksi, siinä laajuudessa kuin se on edellä mainittuja tarkoituksia varten välttämätöntä.

Säilytettävät näytteet tulee toimittaa luonnontieteelliseen museoon. Näytteitä ei saa myydä eikä vaihtaa.

Alueelle ei saa jättää toiminnasta jälkiä tai roskaa.

Lupa ei sisällä oikeutta maastoliikenteeseen, johon tarvittaessa tulee hakea erillistä lupaa.

Lupa tai kopio siitä on pidettävä mukana luvan mukaista toimintaa harjoitettaessa.

Raportointi

Hakijan tulee välittömästi raportoida Metsähallitukselle havaitsemistaan ongelmista tai Metsähallituksen toimintaa vaativista epäkohdista.

Sovelletut säännökset

Asetus lehtojensuojelualueista (503/1992) 3 ja 5 §
Laki eräiden valtion omistamien alueiden muodostamisesta soidensuojelualueiksi (676/1981) 1 §
Asetus eräistä valtion omistamille alueille perustetuista soidensuojelualueista 933/1981 1 §
Luonnonsuojelulaki (9/2023) 1 §, 43 §, 49 §, 51 §, 56 §
Laki Metsähallituksesta (234/2016): 5 §, 21.1 § ja 24.1 §
Ympäristöministeriön asetuksesta Metsähallituksen eräiden julkisten hallintotehtävien suoritteiden maksuista vuosina 2024 ja 2025 (96/2024) 2 §

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen tyytymätön saa hakea siihen valittamalla muutosta Pohjois-Suomen hallinto-oikeudelta. Valitusosoitus on liitteenä.

Hinta

Lupa on maksuton.

Esittelijä

Ratkaisija

Liitteet:

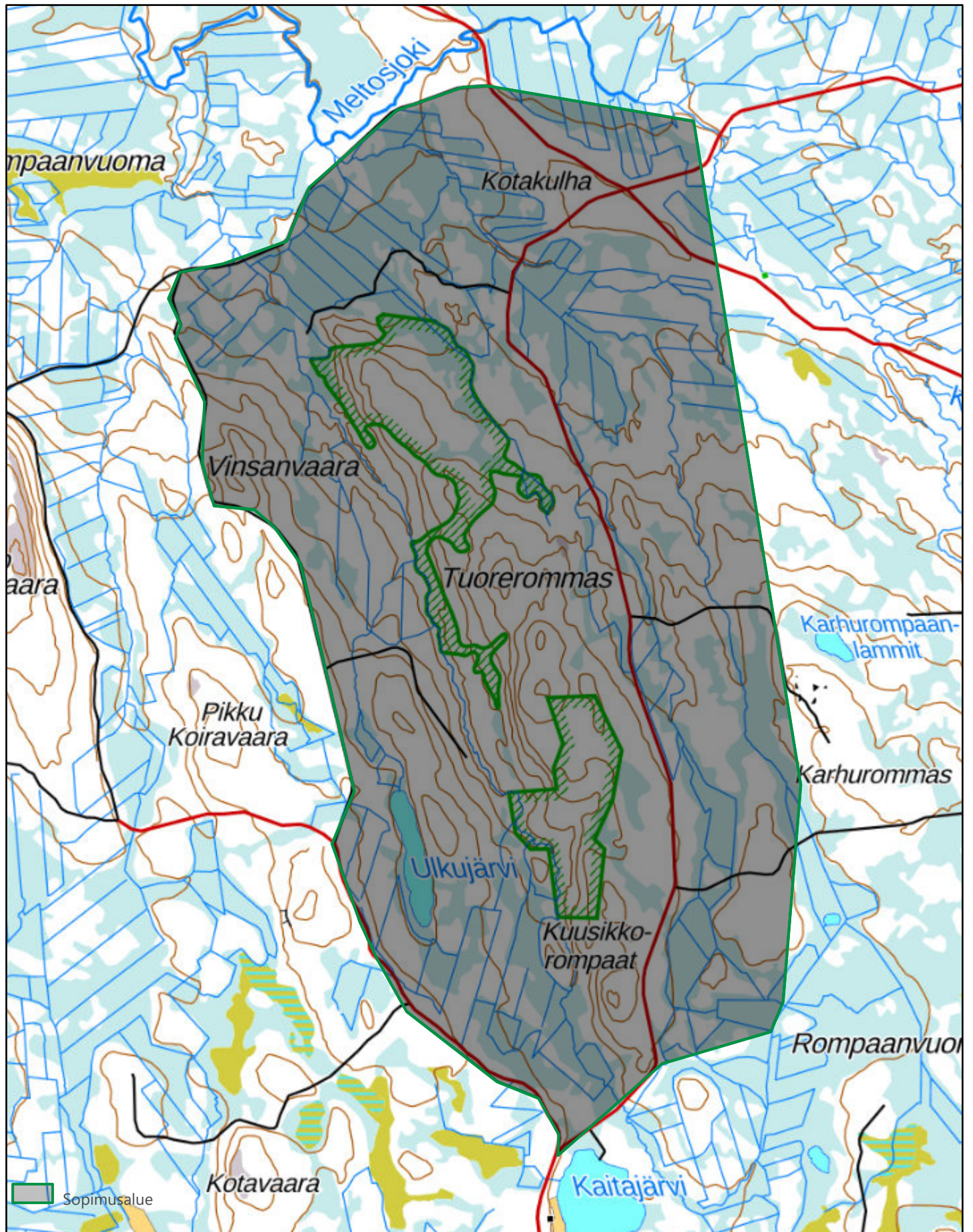
- Liite 1. Lupa-alueen kartta
- Liite 2. Valitusosoitus hallinto-oikeuteen

Tiedoksi:

- Lapin ELY-keskus
- Lapin luonnonsuojelupiiri
- Kunnat
- Luonnonsuojeluyhdistykset

Liite 1. Lupa-alueen kartta

Tutkimuslupa 130186

Liite 2. Valitusosoitus

Liite Metsähallituksen päätökseen

VALITUSOSOITUS

Laki Metsähallituksesta 21.1 § ja luonnonsuojelulaki 134 §

Tähän päätökseen tyytymätön voi hakea siihen muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen kirjallisella valituksella.

Valituskirjelmän sisältö ja allekirjoittaminen

Valituskirjelmässä, joka osoitetaan hallinto-oikeudelle, on ilmoitettava seuraavat asiat:

- valittajan nimi ja yhteystiedot
- postiosoite ja mahdollinen muu osoite, joihin asiaa koskevat ilmoitukset ja oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan valittajalle lähettää (prosessiosoite)
- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi sekä perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja yhteystiedot.

Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä.

Jos usea tekee valituksen yhdessä, voidaan joku heistä ilmoittaa valituksessa yhdyshenkilöksi. Jollei yhdyshenkilöä ole ilmoitettu, yhdyshenkilönä toimii valituksessa ensimmäiseksi mainittu valittaja. Yhdyshenkilön ei tarvitse esittää valtakirjaa.

Valituskirjelmän liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä:

- valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen alkuperäisenä tai jäljennöksenä

- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- asiamiehen valtakirja, jollei asiamiehenä toimi asianajaja, yleinen oikeusavustaja tai luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista annetussa laissa tarkoitettu luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja

Valitusaika

Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista. Valitusaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei oteta lukuun.

Tiedoksisaantipäivä lasketaan seuraavasti:

- jos päätös on luovutettu asianomaiselle, asianomaisen asiamiehelle tai lähetille, tiedoksisaantipäivä ilmenee päätöksessä olevasta leimasta
- jos päätös on lähetetty postitse saantitodistusta vastaan, tiedoksisaantipäivä ilmenee saantitodistuksesta
- jos päätös on postitettu tavallisena kirjeenä, sen katsotaan tulleen tiedoksi seitsemäntenä päivänä postituspäivästä, jollei muuta ilmene
- jos päätös on toimitettu tiedoksi muulla tavalla jollekin muulle henkilölle kuin päätöksen saajalle (sijaistiedoksianto), katsotaan päätöksen saajan saaneen päätöksen tiedoksi kolmantena päivänä tiedoksi- tai saantitodistuksen osoittamasta päivästä
- jos päätös tai kuulutus sen nähtävänä pitämisestä on julkaistu virallisessa lehdessä tai julkisella kuulutuksella ilmoitustaululla, katsotaan tiedoksisaannin tapahtuneen seitsemäntenä päivänä siitä päivästä, jolloin kuulutus virallisessa lehdessä on julkaistu tai kuulutus pantu ilmoitustaululle.

Valituskirjelmän toimittaminen

Valitus on toimitettava valitusajassa hallinto-oikeuden kirjaamoon.

Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse, telekopiona, sähköpostitse tai lähetin välityksellä. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu kuitenkin vielä seuraavan arkipäivän virka-ajan päättymiseen. Telekopiona tai sähköpostina lähettäminen tapahtuu lähettäjän vastuulla, ja valitus on lähetettävä siten, että se on hallinto-oikeuden käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Valitus katsotaan saapuneeksi, jos hallinto-oikeus pystyy teknisesti käsittelemään asiakirjaa. Sähköistä asiakirjaa, jonka lähettäjää ei saada selville ja jonka sisältöä ei muutoinkaan pystytä avaamaan, ei katsota saapuneeksi. Jos viranomaisen käyttämä sähköinen järjestelmä on epäkunnossa tai poissa käytöstä taikka selvitystä asiakirjan saapumisajankohdasta ei muusta vastaavasta syystä voida saada, sähköisen

asiakirjan saapumisajankohdaksi määritellään asiakirjan lähettämisaikakohta. Lähettämisaikakohdan määrittäminen saapumisajankohdaksi edellyttää, että lähettämisaikakohdasta esitetään luotettava selvitys.

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Oikeuslaitoksen Internet-sivuilla on tarkemmat ohjeet asiakirjojen toimittamisesta sähköisesti: https://oikeus.fi/fi/index/oikeuslaitos/asiakirjojentoimittaminen_1.html

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakuasian vireillepanijalta peritään oikeudenkäyntimaksu sen mukaan kuin tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) säädetään.

Hallinto-oikeuden yhteystiedot

Pohjois-Suomen hallinto-oikeus
PL 189
90101 Oulu
Puh. 029 56 42841
Sähköposti: pohjois-suomi.hao@oikeus.fi
Faksi: 029 56 42841